174

సూరి సిద్ధాంతం - 4.

అన్నిదశలలోనూ బాల్యదశవంటిది లేదని నేను సూరితో వాదించాలని ఒకసారి ప్రయత్నం చేశాను. సూరి నాతో వాదించక, తన బాల్యాన్ని గురించి ఆదివరకు రాసి వుంచిన వ్యాసంచూపించి, "యిది చదువు. తరువాత నీ అనుమానాలు తీరుస్తాను" అన్నాడు. ఆ వ్యాసం ఈ కింది విధంగా వుంది.

"... అనేకమంది బాల్యావస్తను శ్లాఘించగా విన్నాను. "చిన్నప్పటి ఆనందం - ఆ రోజులు - మళ్ళీ రావుకదా!" అని నిట్టూర్చటం చూశాను. క్రీస్తుకూడా వాళ్ళదే స్వర్గమన్నాడు... గ్రే ఒక్కొక్కసారి అజ్ఞానం పరమానంద మన్నాడు.

నే నీ అభిప్రాయాలతో యేకీభవించక పోవటంలేదు. నా బాల్యం, దాన్ని పొగమాదిరిగా ఆవరించుకుని వుండిన ఆ జ్ఞానం యిప్పుడు తలుచుకోటానికి నాకు దుర్భరంగా వుంటుంది పరిపూర్ణమైన జ్ఞానంకన్న బాధలేదని ప్రత్యక్షంగా

చూస్తున్నాను. ఏ దేవుడైనా నాకు వరమిస్తే బాల్యంలేని జన్మ ప్రసాదించమని వేడుకుంటాను.

ఇటువంటి పొరపాటు అభిప్రాయాలు కల లోకాన్ని దూషించి ప్రయోజనం లేదు. ఆపరేషన్ బల్లమీద రోగి బాధకు వెరచి డాక్టరును క్లోరోఫారం ఇమ్మని బతిమాలినట్టుగా, రోజల్లా శరీరకష్టం చేసినవాడు కల్లుదుకాణానికి పోయి తప్పతాగినట్టుగా నిజాన్ని ఎదుర్కోలేని లోకం అజ్ఞానంలో ఆనందించటంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

అజ్ఞానానికి, అబద్ధానికి జరిగే ప్రచారం లోకంలో మరిదేనికీ జరగటం లేదు. చిన్నతనంలో పిల్లలకు పెద్దవాళ్ళను చూస్తే భయభక్తులు నేర్పుతారు.

"అమ్మోయ్. తాతదగ్గిర పొడుం వాసనే" అంటాడు పిల్లవాడు. వెంటనే తల్లి "ఛా! వెధవా! అలా అనవచ్చునా? ఛీ!" అని భయపడుతుంది. తెలివిగల పిల్లవాడయితే తిట్లూ, దెబ్బలూ తప్పించుకోటానికి మరోమాటు ఆ మాట అనకపోయినా, తాతదగ్గిర పొడుంవాసన అనేమాట మరిచిపోడు. అదే మెదడులేని పిల్లవాడయితే ఆ మాట అనటం పెద్ద అపరాధమని గ్రహించి, మానసికంగా చెంపలు వాయించుకోటమే కాకుండా, నిజంగా తాతదగ్గిర పొడుం వాసన లేదనే నమ్మకం తెచ్చిపెట్టుకుంటాడు.

సహజంగా మనం మొదటిరకం పిల్లవాణ్ణి అల్లరి వెధవ అంటాం. రెండోరకం వాడు బుద్ధిమంతుడు!

ఎంత బుద్ధిమంతుడైన కుర్రవాడు కానివ్వండి కాక, స్వత

ఫోగా పంతులుకనపడితే నమస్కారం చెయ్యాలని కనుక్కో-గలడా! ఇంకోరు చెప్పకుండా కిందనుంచోటం కన్న బెంచి ఎక్కటం హీనమని గ్రహించగలడా!

నేను వీధిబడి వదలి హైస్కూలులో తక్కువ తరగతిలో ప్రవేశించిన మొదటి రోజునే ఒకచిత్రం జరిగింది. క్లాసులోకి మేస్టరు రాగానే అంతా లేచి నుంచున్నారు. నాకిది అర్థంకాక నా పక్కవాణ్ని బలవంతాన లాగాను వాడు నా పక్కన కూలబడి మళ్ళీ బంతల్లే లేచి దణ్ణంపెడుతూ "చూడండి సార్!" అని మేస్టరుతో ఫిర్యాదు చేశాడు. ఆయన నేను లేవనికోపం లోపల పెట్టుకుని బెంచి ఎక్కమన్నాడు. బెంచిమీద ఎక్కగానే ఎక్కడ లేని ఉత్సాహం వచ్చింది నాకు.... తరువాత చాలారోజులు వరకూ పంతులు క్లాసులోకి వచ్చినప్పుడు లేచి నమస్కారం చెయ్యాలనీ, బెంచి ఎక్కడం కింద నిలబడటం కన్న పెద్దశిక్ష అని నమ్మలేక పోయినాను !

ఈ చిన్నతనాన్ని గురించి ఎట్లా గర్వపడటం..!

గట్లమధ్య ప్రవహించే నదిమాదిరిగా కుర్రవాడి ప్రకృతి తల్లి ప్రకృతిని ఒరుసుకుంటూ తల్లిదండ్రుల యొక్క ప్రకృతులమధ్యగా ప్రహిస్తుంది.[ఈ పోలిక పోల్చటంలో కుర్రవాడిప్రకృతి గట్లు తెగిపోవచ్చు ననికూడా ఉద్దేశం. తల్లికి, పిల్లవాడికి బంధంజాస్తి. ప్రవాహానికి వెలుపలిగట్టుతో సంబంధం తక్కువ. లోపలిగట్టు ఎన్ని వంకర్లు తిరిగితే ప్రవాహం అన్నివంకర్లు తిరుగుతుంది. తల్లుల్లో ఎన్ని లోపాలుంటే పిల్లవాడా అన్ని

లోపాలతోను బాధపడతాడు. ఆడదాన్ని చేతులా రాదాస్యంలో ఉంచుతున్న ఈ వివాహచట్టంతోనూ, ఈ న్యాయచట్టం తోనూ, ఆడదాన్ని పిరికిదాన్ని చేసేస్తున్న తండ్రి దౌర్జన్యం తోనూ, భర్త దౌర్జనంతోనూ, ఆడదాన్ని పశువుకన్న హీనం చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్న మతసంబంధమైన మోసంతోనూ స్త్రీధర్మశాస్త్రాల మోసంతోను, మన దేశంలో పిల్లలు ఎందుకైనా పనికి రావాలంటే, ఉన్న తల్లులు తమ పిల్లలతో రోజుకు గంట గడపటానికూడా అర్హులుగా లేరు...

నాకు మా నాన్న గుణాలు అబ్బినా ఆయన్ని చూస్తే ఒక విధమైన వైరభావం, గూ అమ్మను చూస్తే ప్రేమ ఉండేది. ఆవిడమీద ప్రేమకు ప్రకృతి సిద్ధమైన స్త్రీపురుష పరస్పరాకర్షణ కారణం కావటమే కాక ఆవిడ అభిప్రాయాలూ, అవిడ అజ్ఞానం నా ప్రవర్తనలో లైన్ అఫ్ లీస్ట్ రెసిస్టెన్సుకు చాల అనుకూలంగా ఉండేవి. కుర్రవాడికి ఏదైన నేర్చుకోటానికి, సరిగా ప్రవర్తించటానికి ప్రయత్నం కావాలి. కాని వృద్ధిలేకుండా ఉండటం చాల సులభం. అందరికి సహజమైన ఈ బద్ధకం ఈ ఇనర్షియా నన్ను వృద్ధి లేకుండా ఉండమని ప్రేరేపించేది మా నాన్నకు అది ఇష్టమని నాకు ఎట్లాగో తెలుసును. అయన దగ్గరికి పోవాలన్నా నిప్పును సమీపించడం మోస్తరుగా ఉండేది. ఆయన కళ్ళు గుడ్డిచేసే వెలుతురల్లే ఉండేవాడు. ఆవిడకళ్ళుగుడ్డిచేసే చీకటల్లే ఉండేవి. రెండూ ఒకటే అయినప్పుడు శ్రమపడి వెలుతురుతు సమీ

పించటం ఎందుకు? చక్కగా చీకట్లో నిద్రపోక? చీకటి చెయ్యలేని ఉపకారాలు వెలుతురు చెయ్యగలదని నాకు చెప్పినవారు లేరు.

నేను అయిదేళ్ళవా ణ్ణయినప్పుడుకూడా మా అమ్మ నన్ను ఒళ్ళో కూర్చోబెట్టుకుని, తల నిమిరి, మొహం వాసన చూసేది. మా నాన్న నన్ను పెద్దవాణ్ణే చూసినట్టు చూసేవాడు. "నీ పెంపకం మా బాగా వుంది. వాడు ప్రతి దానికీ తెలీనట్టు నటిస్తాడు! వాణ్ణి ఎందుకంత అజ్ఞానంలో పెంచుతున్నావు?" అని ఆయన అప్పుడప్పుడూ మా అమ్మను గదమాయించేవాడు. "పసివెధవ! వాడికప్పుడే ఏం తెలుస్తుందండీ! మీ రెప్పుడూ ఇంతేను." అనేది మా అమ్మ. అప్పుడు వాళ్ళిద్దరికీ వాదన!- అయిదేళ్ళ పిల్లవాడికి ఎంత తెలుసుకునేటందుకు అవకాశం వుందని! మా నాన్న చెప్పింది నిజం. ఓం ప్రథమంనించే మన ఆడవాళ్లు పిల్లలతో తొక్కుమాటలు-"ఓంతే అమ్మా?"-మొదలైనవి మాట్లాడకుండా వుంటే అయిదేళ్ల కుర్రవాడికి ఇంట్లో ఎలా ప్రవర్తించవలసిందీ చక్కగా తెలీటానికి, తల్లిదండ్రులకు ఆటంకం లేకుండా తనకు కావలిసిన పనులు తను చేసుకునే నేర్పు కలగటానికి అవకాశం వుంది. ఒకరిదాకా యెందుకు? పదేళ్లు వచ్చిన తరవాతకూడా నాఅంతట నేను నీళ్ళు తోడి పోసుకుని, నా అన్నం నేను కలుపుకుని ఎరగను. "నాకు పెనసలు కావాలి. ఎలా నాన్నా?" అనేరకం కుర్రవాణ్ణిచూస్తే మా నాన్నకు అసహ్యం. కారణం చెప్పకుండా - ఆ మాట

కొస్తే చెప్పి అయినా డబ్బులడిగే పిల్లవాడు దుర్మార్గుడని, డబ్బులు పెద్దవాళ్ళు తాకవలిసిందే కాని పిల్లలు తాకరాదని మా అమ్మ అభిప్రాయం. మా నాన్న యిష్టప్రకారం ప్రవర్తించటంలో కొంత బాధ్యత నా నెత్తిన ఎప్పుడూ ఉండేది. అది నా కిష్టం లేదు.

ఈ సందర్భంలోనే మా అమ్మకూ నాన్నకూ ఇంకో అభిప్రాయ భేదం వుండేది. నా ప్రవర్తనలో నాకు కొంత స్వేచ్ఛ ఇవ్వమనీ, పిల్లవాడి విషయం పరిపూర్ణమైన జాగ్రత్త వుంచటం తలిదండ్రులకూ అసంభవమనీ అనేవాడు. మా అమ్మ కిది అఘాయిత్యంగా కనపడేది. "వాడు నిప్పులోపడి కాలిపోతున్నా చూస్తూ ఊరుకుంటారండీ మీరు!" అని కోప్పడేది ఆవిడ.

"వాడి జాగ్రత్త వాణ్ని తీసుకోనివ్వటం చాలా మంచిది. అవిటి శరీరంకన్న అవిటి మనస్సు దుర్భరమైనది!" అనేవాడు మా నాన్న. వాదనలో ఈవిధంగా అతిగా వెళ్ళటం ఆయనకు అలవాటు. నా ఉద్దేశం పిల్లవాడికి అవుడులేని శరీరం, మనస్సుకూడా ఏర్పాటు చెయ్యవచ్చునని – వెయ్యి కళ్ళతో పిల్లవాణ్ని కాపాడ నవసరం లేకుండానే...

వెయ్యికళ్ళతో కనిపెట్టి మా అమ్మ నాకు చేసిన ఉపకారం మాత్రం ఏముంది?

పెట్టు పోతల్లో మా అమ్మ వంటిది లేదని ప్రతీతి! ప్రతిపూటా నాకిష్టమైన ఆధరువు–సామాన్యంగా కందిపచ్చడి చేసి ఎక్కువ ఎక్కువగా పెట్టేది. ఒకచెంప నేను తినలేక

గుడ్లు వెళ్ళుకొచ్చి కొట్టుకుంటే "పిచ్చిసన్యాసి ! నీ ఆకలి నీకే తెలీదేం ? చిన్నగొట్టం పోస్తే అన్నమంతా అలాగే ఉండేను! కడుపునిండా తినకపోతే ఏమవుతుందో తెలునా ? నిద్ర పోతున్నప్పుడు జీవుడు వెళ్ళి పొయిమీద పెట్టబోతున్న శూద్ర వాళ్ళ అన్నంకుండలో ప్రవేశిస్తాడు. వాళ్ళు కుండ పొయ్యి మీదపెట్టి మూతపెడతారు !" అనేది. ఈ మహానరకం తప్పేటందుకు మా నాన్న ముద్దా, మా అమ్మ ముద్దా మొదలైనవన్నీ బలవంతాన దిగమింగేవాణ్ని. నాకు వారానికోసారి చచ్చేటంత జబ్బు రావటం రెండు లంఖణాలు చెయ్యటం జరుగుతూండేది - వేంకటేశ్వరస్వామికీ, పోలేరమ్మకు, సుబ్బారాయుడికీ ఇంకెవరెవరికో ముడుపులతో సహా.

తతిమ్మా విషయాల్లో నా ప్రాణాని కావిడ ఇనప్పెట్టల్లే ప్రవర్తించేది. నేను బావిదగ్గిరికి పోయి బావిలో మొహంపెట్టి బోమని అరవటానికి వీల్లేదు, రైల్లో పోతున్నప్పుడు కిటికీలోనించి బయటికివంగి రైలుపొగ వాసన చూడటానికి వీల్లేదు, రైలుస్టేషనుకు పోయి గుడ్సుబండి పెట్టెలు లెక్కపెట్టి స్టేషనులో గాసులైటు వెలిగించటం చూసి చీకటి పడ్డతరవాత ఇంటికి రావటానికి వీల్లేదు. నన్ను మా అమ్మ ఈవిధంగా సంరక్షించినప్పుడల్లా మా నాన్న "నీ జాగ్రత్త తీసుకోటం కాదుకాని వాణ్ణి అబాధను చేస్తున్నావు. వెన్నెల్లోకూడా బయటికి పోవటానికి భయం వాడికి !" అనేవాడు. మా అమ్మ మండిపడి మనిద్దరం బతికివుంటే వాడెం

161

దాకు అనాధ అవుతాడు?" అన్నదొకసారి. "దిక్కు లేని వాడు అనాధ కాడు. దిక్కు లేకుండా జరగనివాడు నిజమైన అనాధ!" అన్నాడాయన. ఆ మాట ఆవిడకు అర్థం కాలేదు. ఎక్కువ తెలివిగలది కాదు పాపం ఆవిడ.

"వాడికే అపాయం లేదన్నాళ్ళగా నువ్వు వాడికి పెట్టని కోట! వాడు మంచాన పడగానే ఏ సుబ్బారాయుడో-"

"అవును లెండి! వాడు చావుబతుకులమీద వున్నా మీకు కనికరం వుండదు."

దానిమీదట మా నాన్న ఎగతాళిగా "ఆహా! యేం మాతృప్రేమ? అజీర్ణంతో వాడు మంచాన పడగానే వాణ్ణిప్పుడే టపా కడుతుంది!" అంటాడు.

ఈ సందర్భంలో పిల్లలచావులను గురించి ఒక్కముక్క రాస్తాను. మనం సామాన్యంగా పిల్లలపోషణ విషయంలో బయటపెట్టుకునే అజ్ఞానం చూస్తే, రెండు మూడు సంవత్సరాల వయసులోపల ప్రతిపిల్లా, పిల్లవాడు యే క్షణం పడితే ఆ క్షణం చావటానికవకాశం వుంది. శిశుమరణం సంభవించినప్పుడల్లా తల్లి "అప్పుడే పోతావనుకోలేదో!" అని ఏడుస్తుంటే నవ్వాలో విచారించాలో తెలీకుండా వుంది. ఆ విధంగానే ప్రతివాళ్లూ తమ ఆప్తవర్గంలో ఎవరో ఒకరు యే రోజునైనా చచ్చిపోవటానికి సిద్ధంగా వుండకపోవటంయొక్క ఫలితం మహా ఘోరంగా అనుభవిస్తారు. ఎప్పటికప్పుడు స్మశానవైరాగ్యం తెచ్చుకోవటమేగాని చావుయొక్క ఆవశ్య

కత ఎవరూ గ్రహించినట్టు కనపడరు. అందరికీ వచ్చే చావు చెడ్డదెలా అవుతుందని ప్రశ్నించినవారు కనపడరు చచ్చిన వాళ్లు తిరిగి పుట్టటం వున్నదని నిరూపించటానికి ఎక్కడచోటు లేదు. వున్నదని భావించుకుంటే ఎక్కువమంది హిందూసోదరులు తప్పుపట్టరు కనక అలాగే భావించుకుని ఒక మాట మనవిచేస్తాను కిందటి జన్మను గురించి ఎందుకు జ్ఞాపకం వుండదని ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు ఒకరు - వివేకానందస్వామో, రామకృష్ణ పరమహంసో జ్ఞాపకంలేదు - కిందటి జన్మ అనేక సంవత్సరాల కిందటిది, ఈ జన్మలో విషయాలే మనం మరిచిపోతున్నప్పుడు అంతకాలం కిందటివి జ్ఞాపకం వుండటం కష్టం. అయినా కావాలని ప్రయత్నం చేస్తే జ్ఞాపకం వస్తవి. నాకు జరిగిన జన్మలు జ్ఞాపకం వున్నవని సెలవిచ్చారు. అది కావచ్చును, కాకపోవచ్చును. కాని నా ఉద్దేశం అవి మరిచి పోవటంలో గొప్ప ఉపకారం వుందని. అలా జ్ఞాపకమేఉంటే నిద్రకూ, చావుకూ ఎక్కువ భేదం వుండదు జీవితం ప్రయాణమేనని ఒప్పుకుంటాను. కాని 'తామరాకుమీద నీటిబొట్లలే వుండు! యీ భార్య ఎవరు? యీ కొడు కెవరు? నువ్వు చేరవలిసినచోటిదేనని ఎక్కడపడితే అక్కడ ఆగకు. గమ్యస్తానం మనస్సులో వుంచుకో!' అని చెప్పగానే సామాన్య మానవుడు అర్థంచేసుకోలేడు. అసలా వేదాంతంలోనే పొరపాటున్నది. భార్యాపుత్రులు ఎవరూ కాకపోలేదు! తోడు ప్రయాణీకులు. వీళ్లు మనతో రాలేరని అధైర్యం తోస్తే తప్ప వాళ్ళను విడనాడుకోనక్కరలేదు. నీ దారిన నువ్వు నడు, అటు ఇటు చూడకుంటే పోతున్నదారి సరిఅయి

ఏదేనా అని చూడవలిసి వస్తుంది. మన వేదాంతంతో వచ్చిన చిక్కేమిటంటే అది ఎవరికోసం ఉద్దేశింప బడ్డదో వాళ్ళకు అర్థం కాదు. మనిషి కొంతకాలం బతికినతరవాత ప్రయాణానికి అర్హుడు కాకుండా పోతాడు అప్పుడు చావు వర మల్లే వస్తుంది. అందుకని ఆ చావు ప్రతి రెండు సంవత్స రాల కొకసారి వచ్చినా ప్రయాణంలో అడుగడుగునా కూర్చున్నట్టుంటుంది. మనకు డాక్టర్లంతా శోధనచేసి కని పెట్ట వలిసిం దేమిటంటే ఒక్క శరీరంతో కూర్చోకుండా ఎంతకాలం ప్రయాణం చెయ్యగలం అనేది. బెర్నార్డ్‌షా మూడువందల ఏళ్లు కావాలన్నాడు. మంచిది. నేను కూడా ఒప్పుకున్నాను ! నిన్నటి బాధలు ఇవాళ జ్ఞాపకం రాకుండా ఏదైనా ఏర్పాటుంటే ప్రతి ని దానంతరం మనం కొత్త మను ష్యులం అవుతామన్నాడు వెల్స్ ఏ గవర్నమెంటులోనన్నా ఏరోజు సమస్యలు-ఇవి సామాన్యంగా శరీరసంబంధమైనవిగా వుంటునే్న - ఆ రోజే తీరిపోయ్యే ఏర్పాటు జరిగితే ప్రతి నిద్రా ఒక చావు కింద ఉపయోగించుకుని - ఆ నిద్రే బాల్యంలేని పునర్జన్మ యిచ్చే చావవుతుంది - ఒక వేయి జన్మలో సాధించగల వృద్ధి ఒక్క జన్మలో సాధించి ధన్యు లం కావటాని కవకాశం వుంది. అందరూ ఆలోచించండి!...

అసలు విషయం... నా అమ్మపెంపకంలో నాకు నచ్చిన దేమిటంటే - బాధ్యత తో సెయ్యటం. నిజాన్ని కప్పి పుచ్చటం, ఎదురుగా కనపడుతున్నది లేదనుకోటం, అబద్ధం లేక అసత్యం నాగరికతకు ఆధారమనుకోటం, నాలో నాకు

నమ్మకం లేకపోవటం, నా అంతఛండాలుడు లేడు, నాకన్న నా స్నేహితులంతా మంచివాళ్ళనుకోటం, నాకు చెయ్యాలని వుండే పనులే ఎవడయినా చేస్తే నాణ్ని వివగింపుతో చూడటం, నిజం నాకు బాధకలిగించట వల్ల నిజం మాట్లాడే వాళ్లు పాషాణ హృదయులనుకోటం మొదలయినవి.

నాకు మొదటినుంచి ఆడపిల్లలతో ఆడుకోటం ఇష్టం మగపిల్లలతో తిరగటంకంటె. మా నాన్న ఇటువంటి విషయాల్లో పాత పక్షీగానే వుండేవాడు. 'ఆ వెధవెందుకు ఎప్పుడూ ఆడపిల్లలతో పడి ఏడుస్తాడు ? ఆడకుంక కావటానికా ? సభాపిరికితనం, సిగ్గూ, మెతకతనం, తనలో విశేషం బయటపెట్టుకోలేక పోవటం మొదలయిన గుణాలన్నీ రావటానికా ?' అనే వాడాయన. చిన్నతనం నించి ఆడపిల్లలనూ మగపిల్లలనూ వేరు వేరు గదుల్లో ఖయిదు చెయ్యటంవల్ల కలిగే నష్టాలు నాకు స్పష్టంగా తెలుసును. కాని ఆయన అన్నదానిలో నిజం లేకపోలేదు.

తరవాత నా చదువు సమస్య వచ్చింది. మా నాన్న వాదన నేర్చుకోవలిసిందే కాని నేర్పటమంటూ లేదని. మా అమ్మ నేర్పందే ఎలా వస్తుందనీ ! భార్యా భర్తలలోనే ఒకరిభాష ఒకరికికాదు. మా అమ్మే గెలిచింది. నన్ను చదవేశారు వీధిబళ్ళో. మా నాన్న చెప్పిన ప్రకారం ఒకనెలా, రెండు నెలలలో రావలసిన విద్య వీధిబళ్ళో రెండుసంవత్సరాలు గడిపిన తరవాత వచ్చింది తరవాత నన్ను స్కూల్లో చేర్చారు.

అప్పుడుకూడా మా నాన్న చెప్పనే చెప్పాడు, యీ చదువు యెందుకూ కొరగాదని. మా అమ్మ 'చదువుకోకుండా వాడు భజంత్రోరల్లే తిరగాలనా మీ కోరిక?'అన్నది. 'ఈ చదువేమిటి? నేను చెప్పినట్లు చెయ్యనీ వాడు ఉద్యోగం కోసరం దేబిరించకుండా నెలకు రెండువందలరూపాయలు సంపాదించే ఏర్పాటు చేస్తాను' అన్నాడు మా నాన్న. 'అబ్బో! అంతాశ ఎందుకులెండి! అయినా మీరేం చెబుతారు వాడికి?' అన్నది మా అమ్మ. 'ఏం చెబుతానా! మృదంగం నేర్పుతాను. సంగీతం నేర్పుతాను. నాటకంలో వేషాలు వేయిస్తాను. రోజుకు పదిరూపాయలు సంపాదిస్తాడు.' [ఈ రోజుల్లో యింకా ఎక్కువ సంపాదించవచ్చును.] ఇంకో సంవత్సరంలో వాడిచేత నెలకు పదిరూపాయల వుద్యోగం చేయిస్తాను! నీకీ విషయాలేం తెలుసును?' అన్నాడు మా నాన్న. ఆవిడ ఎగతాళిగా నవ్వి 'తెలుస్తూనేవుందిలెండి! నాటకాలూ, వేషాలూ, తాగుడూ, ముండలూ!' అంది. మా నాన్న పరధ్యానంగా మీసాలు సవరించుకుంటూ, 'నేను రెండు సంవత్సరాలపాటు వేషాలు వేశాను!' అన్నాడు.

మళ్ళీ మా అమ్మే గెలిచింది. నేను స్కూల్లో ప్రవేశించినప్పటినించీ లోకం మారటం మొదలుపెట్టింది. నేను ఇంగ్లీషు ప్రారంభం చేసిన క్షణంనించి మా అమ్మకు అర్థం కాకుండా పోవటం మొదలుపెట్టాను. నాకు కొత్త గురువులు కొత్త ఆదర్శాలు. కొత్త సంఘం, కొత్త సంపర్కాలూ, క్రమంగా నా చుట్టూ చేరిన ఈ కొత్త సంఘంలో అతికి

పోవటానికి నా వ్యక్తిత్వం పోగొట్టుకోవలిసి వచ్చింది మా అమ్మ చెప్పినమాట వినటంలోనూ, ఈ కొత్త సంఘం బయటికి అనకుండానే శాసించే శాసనాలకు లోబడటానికి చాలా భేదం వుంది. క్రాపింగు పెట్టుకోటం, చలవబట్టలు ధరించడం, నలుగురితో నాటకాలకూ, సినిమాలకూ, హోటళ్ళకూ, సిగరెట్లకూ డబ్బులు జేబులో వుండటం మొదలయిన అలవాట్లయినై. అది తప్పుకాదని నాకు తెలుసును. మా అమ్మకే మర్థమవుతుంది ? నే నిప్పు డావిడ శిక్షణలో లేనని ఆవిడ ఎందుకు గ్రహించదు ! నే సింకా ఆవిడ అదుపాజ్ఞల్లో వున్నట్టు ఎందుకు నటించటం ? ఆవిడకు నా కొత్త స్వరూపం అర్థం కావటానికి ఇంటిదగ్గిర లేనివ్యక్తిత్వం తెచ్చిపెట్టుకున్నాను. ప్రతిరోజూ నా మనస్సు, జ్ఞానం వృద్ధవుతున్నవనే అహంకారం ఎక్కువ కావటం మొదలుపెట్టింది. క్రమంగా పాశ్చాత్య మర్యాదలు నేర్చుకున్నాను.

నేను బి. ఎ. పరీక్షకు పోబోతుండగా మా నాన్న పోయినాడు !... నరకంలో నిద్రపోయి స్వర్గాన్నిగురించి కలలుకంటూ మేలుకుని నిజమైన పరిస్థితులు కనుక్కున్నట్టయింది నా సంగతి!

నా చదువు, నా టీపార్టీలు, నా గర్వం నా కిప్పుడేమి సహాయం చేస్తై ? నా మనసు తాగి తందనాలాడుతుంటే వికసిస్తుందనుకున్నాను. [శరీర సంబంధమయిన నిషాను గురించి వుపన్యాసా లింతమంది యిస్తున్నారు! మానసికమైన నిషాను గురించి ఎవరూ ఎందుకు మాట్లాడరు ? ఇటువంటి నిషా

ఒక్క ఇంగ్లీషు చదువులోనే వున్నదని పొరపాటుపడే వాళ్ళను కాళిదాసు చదవటంవల్లా, (మను చరిత్రా, వసుచరిత్రా) చదవటంవల్లా ఏమయినా మనోవికాసం కలుగుతుందా అని అడుగుతాను. రాతల్లో ఇప్పటివాళ్లు ఇంగ్లీషు సాంప్రదాయం చూపిస్తున్నారని మొత్తుకునే వాళ్ళలో ఒక్కడు మనస్సుకు ఉపకారం చేసే వాక్యం ఒక్కటి రాయలేరు. కనక అటువంటి అసందర్భపు మాటలతో తెలివితక్కువతనం వెళ్ళబెట్టుకోక ప్రతి ఆంధ్రుడూ విధిగా ఇంగ్లీషు నేర్చుకుని కనీసం హెచ్. జి వెల్స్ రాసిన నవలలైనా చదివి ఇరుకుసందల్లే వున్న మనస్సును విశాలపరచుకోమని సలహా యిస్తాను. పొట్టలో చుక్క ధా వత్తులూ, అరసున్నాలూ, బండిరాలూ సరిగా రాస్తే చదివేటట్టూ లేకపోతే వాళ్ళను వెక్కిరిస్తూ సశేషవ్యాసాలు రాసేటట్టూ!

వ మొత్తానికి స్కూల్లో చెప్పిన చదువంతా దొంగ మొక్షువు. ఇంగ్లీషు భాషను తెలిసిందేకాని దాన్ని జరపటానికి ప్ర. వలిసిన డబ్బు ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది. స్కూల్లో దారిద్ర్యాన్ని శ్లాఘించే దెవరు? మా నాన్న బతికి వుండగా అన్న ఒక మాట జ్ఞాపకం వచ్చింది.

ఒకసారి నే నాయన్ను ఏ నాటకానికో డబ్బడిగాను. ఆయన యిస్తూ 'ఈ నెల నీ కింద పదిహేను రూపాయలు ఖర్చయింది, తెలుసునా?' అన్నాడు. మా అమ్మ వెంటనే 'అయ్యో, అదేమిటండీ! అలా అంటారు!' అన్నది. ఆయన శాంతంగా ఆవిడ వైపుతిరిగి 'తప్పులేదు. వాడి డబ్బు

పాతట్లోనించి రావటం లేదని తెలుసుకోవటం మంచిది
కాదా?' అన్నాడు.

ఆయనే నా తండ్రి కాకుండా తల్లయి వుంటే! బిడ్డ
లను గురించిన ఎన్ని పుస్తకాలు అటువంటి తల్లితో
సమానం!

అది చదవటం పూర్తి చేసి చాలాసేపు ఆలోచిస్తూ
కూర్చున్నాను. తరవాత వాడితో 'ఒరే, సూరీ! నువ్వింత
కన్న పిల్లలపెంపకంమీద వ్యాసం రాయరాదా?' అన్నాను.

'నేను చూస్తున్నాను! ఏదైనా నా నోటినించి
వచ్చినా నేను రాస్తే చదివినా నీలో ఒక విధమయిన అసం
తృప్తి కనబడుతుం దెందువల్ల?'

నేను చెప్పలేనన్నాను. వా డన్నమాట నిజమే. వా
డొక విషయాన్ని గురించి గంటసేపు మాట్లాడినా దాని
చుట్టూ తిరుగుతాడు తప్ప దాన్ని తాకడు.

సూరి తలఊపి, 'బహుశా నువ్వొక పొరపాటు చే[illegible] వా
న్నావు. ఆవును గురించి నేను మాట్లాడటం మొదలుపెడితే. ఆ
దానికి రెండు చెవులు, కళ్లూ, కొమ్ములు మొదలయినవి ఉ
వుంటవని ఇన్ఫర్మేషన్ యిస్తానని నీ అభిప్రాయం. అవునా?'
అన్నాడు.

'అదుగో! అది. ఆ పని చెయ్యవు!'

'ఆ పని చేస్తే నీకేం ఉపకారం! ఒక సబ్జక్టును
గురించి నువ్వేవిధంగా ఆలోచించాలో చెబుతాను. ఆ ఆలో

చనకూడా నన్నే చెయ్యమంటే ఇక నువ్వు చేసేదేమిటి ! నేను శిశుపోషణమీద పుస్తకం రాస్తే భేష్ బాగా రాశా డంటారు. ఒక్కరు చదవరు. పిల్లలు ఎప్పటి మోస్తరుగానే పోషింపబడుతూ వుంటారు. పుస్తకాలు కాదు, ఒక తల్లి అవసరం. ప్రతి ఆడదాన్ని అద్భుతమయిన తల్లిని చెయ్యాలి !'

'సరే నీ ఒక తల్లి అలా వుండనీ కాని, ఈ వ్యాసం ఏం చెయ్యదలుచుకున్నావు?'

'ఎందుకు ?'

'నాకియ్యి ! పత్రికలకు పంపిస్తాను' అన్నాను.

సూరి నా చేతులో కాగితాలు లాక్కుని 'అంతకన్న తగలబెట్టటానికి ఒప్పుకుంటాను' అన్నాడు.

వాడు చూడకుండా నేను నాలిక కొరుక్కున్నాను.
మధ వాడికింకా తెలీదు! ఇంకా వారం రోజులు కూడా కాలేదు,
వి ప నీ మధ్య ఒక మాసపత్రికలో చక్కని వ్యాసం పడితే చదివి వినిపించాలని ప్రయత్నం చెయ్యటం, నేను 'తెనుగన్న లారా...నడుములు కట్టుకొనుడు!' అని భావయుక్తంగా చదవగానే సూరి 'షటప్, యూ ఇడియట్!' అంటూ కళ్లు పెద్దవి చేసి నా మీద లేవటం ! సూరిని గురించి ఈ విధంగా రాస్తున్నందుకు వాడెప్పుడో నా పని పట్టిస్తాడు !